

Nový zákon o zbraních

Autor článku Ing. Jakub Smetánka je viceprezidentem LEX z.s.

Dne 16. 4. 2024 byl ve sbírce zveřejněn nový zákon č. 90/2024 Sb. o střelných zbraních a střelivu, který nabude účinnosti 1. 1. 2026. Jak tento zákon vznikl a co nyní obsahuje?

Troška historického vývoje

Zákon o zbraních v současné struktuře začal platit v roce 2003. Od té doby byl několikrát novelizován. Poslední významnou novelizací byla takzvaná *mininovela*, která byla vynucena evropskou směrnicí o zbraních. Již v průběhu schvalování evropské směrnice 2017/853 v roce 2017 připravilo Ministerstvo vnitra ČR několik legislativních variant, jak tuto směrnici kvalitně implementovat do české legislativy.

V průběhu legislativního procesu Česká republika evropskou směrnicí zažalovala. Evropský soudní dvůr českou žalobu bohužel zamítl a směrnice vstoupila v platnost. Na základě toho bylo potřeba ji rychle (bez rizika pokut) zahrnout do české legislativy, a proto nakonec tehdejší vláda zvolila cestu uvedené mininovely. Tedy rychlého zakomponování novinek evropské směrnice do současného platného zákona. Přesto však byly nadále činěny přípravy na projednání zcela nového zákona o zbraních, vystavěného takříkajíc na zelené louce. Shodou nejrůznějších okolností se ale na projednání tohoto zákona dostalo až v loňském roce, přestože přípravy probíhaly zhruba od roku 2017, respektive 2018. Poslanecká sněmovna návrh schválila v lednu 2024, Senát v březnu 2024, následně ho podepsal prezident a zákon byl zveřejněn ve Sbírce zákonů pod číslem 90/2024 Sb.

Proč vlastně nový zákon?

Zákon o zbraních v současné struktuře začal platit v roce 2003. Od té doby byl mnohokrát novelizován, například po událostech v Uherském Brodě nebo ve Vrbětčích. Poslední rozsáhlejší novelu si

vynutila již zmíněná evropská směrnice o zbraních. Právě tato událost vyvolala otázku, zda není na čase postavit zákon na stávajících principech, ale nově a od základu. Mimo jiné proto, že ve zmíněném roce 2003 ještě neexistoval správní řád nebo nový občanský zákoník, ale stejně tak například Centrální registr zbraní. Přestože většina představitelů státu i odborné veřejnosti považuje zákon č. 119/2002 Sb. za kvalitní, bylo proto přistoupeno k přípravě zcela nového předpisu. LEX – sdružení na ochranu práv majitelů zbraní z.s. po celou dobu spolupracoval na přípravě tohoto zákona, pomáhal navrhnout konkrétní znění, které připomínkoval jak v mezirezortním připomínkovém řízení, tak následně v Parlamentu prostřednictvím komunikace s poslanci a senátory.

Co přináší zákon nového

Zásadní novinkou předmětného návrhu je digitalizace. Cílem je zrušit papírové doklady, tedy zbrojní průkazy a průkazy zbraní. Všechna oprávnění bude policie kontrolovat vzdáleně prostřednictvím Centrálního registru zbraní. Ten je mimochodem v Evropě ojedinělý. Většina zemí EU nemá elektronický registr zbraní v takovém rozsahu ani funkcionalitě jako ČR (většina nemá takový registr vůbec). Zároveň je třeba zmínit, že toto zrušení není absolutní. Držitel si bude moci nechat vystavit například na CzechPointu tzv. *zbrojní list*, tedy papírový výstup z elektronické evidence. Významnou výhodou zrušení papírových dokladů oproti současnému systému je, že se nemůžou ztratit, nemůžou propadnout a nemůžou být padělány.

Dále návrh zavádí některé nové prvky. Jedním z těch velmi zajímavých je tzv. **vedlejší držitel**. Tedy osoba, kterou hlavní držitel (majitel) zbraně zapíše do centrálního registru, a ona pak má možnost s danou zbraní nakládat. Toto

řeší situace nejen v rodině, když rodinní příslušníci, kteří mají zbrojní průkaz, dosud nemohou (jednoduše) vzájemně nakládat s drženými zbraněmi.

Nově nepřijde držitel zbraně/zbraní o zbrojní oprávnění, pokud včas nedodá od lékaře potvrzení o zdravotní způsobilosti. Pouze mu budou na potřebný čas zadrženy zbraně.

Návrh dále zavádí, že agendu zbraní bude možné nově vyřizovat na kterémkoliv odborném útvaru policie (OSZBM). To ocení především držitelé, kteří pracují v jiném místě, než kde jsou trvale hlášeni. Tito držitelé museli doposud řešit agendu zbraní na pobočce místně příslušné jejich bydliště (a tedy si na to zpravidla brát dovolenou).

Lepší názvosloví a dělení skupin zbrojních oprávnění a kategorií zbraní

Společným rysem těchto změn je snaha o zjednodušení a lepší pochopitelnost. Dosavadní zákon pracuje s kategoriemi zbraní A, B, C, D; skupinami zbrojních průkazů A, B, C, D, E a skupinami zbrojních licencí A až J. Jak vidno, zvolené označení se překrývá a pro laickou a bohužel částečně i odbornou veřejnost představuje zdroj nedorozumění. Stává se, že se občané chybně domnívají, že mohou zbraně kategorie B nabývat pouze se zbrojním průkazem skupiny B a podobně.

Proto nový zákon mění názvosloví a zároveň zmenšuje počet jednotlivých skupin tam, kde se jejich dosavadní obsah de facto překrýval. Zbrojní průkazy budou nahrazeny zbrojními oprávněními. Ta budou nově pouze dvě a budou se jmenovat **Zbrojní oprávnění obecné** (sdružuje současný ZP skupin A, B a C, tedy sběratelství, sport a lov) a **Zbrojní oprávnění rozšířené** (sdružuje současný ZP skupin D a E, tedy výkon povolání a individuální ochranu života, zdraví a majetku). Rozšířené oprávnění zahr-